

*Naturskyddsföreningen i Kristianstad
och Bromölla*

Höstprogram 2018

Ordföranden har ordet

På världsmiljödagen 5 juni invigdes det nya kommunala naturreservatet Mosslunda. Att Mosslundas rika flora upptäcktes får vi tacka Floravårdsgruppen och särskilt Torgny Roosvall för, som lade ner mycket energi på att inventera floran och att röja bort buskar och björkar i det igenväxande rikkärret. Att kommunen ville bygga en komposteringsanläggning på Mosslunda var en del av den långvariga konflikten om sophantering som vi hade på 1980-talet. Några ville bränna soporna. Vi i Naturskyddsföreningen ville ha källsortering, återvinning och biogasutvinning ur det organiska avfallet.

Allt slutade lyckligt: I stället för sopförbränning fick vi ett biobränsleledat kraftvärmeverk och kommunen satsade samtidigt på källsortering och utvinning av biogas. Vår förening kom alltså att förändra både kommunens energiproduktion och avfallshantering och vi lyckades samtidigt bevara Mosslundaområdets rika flora till eftervärlden!

Christer Neideman

Vid våra utflykter: Ha kläder och skor som passar årstiden och vädret. Glöm inte ta med fika!

Samåkning: Om du vill samåka måste du ringa kontaktpersonen i förväg.

Vi använder oftast naturum Vattenrikets parkering (Härlövsängaleden 2) som samlingsplats för samåkning. Om du åker buss eller tåg – stig av vid järnvägsstationen och gå över ån via gångbron vid Naturum.

Vi delar på bilkostnaden. Var och en betalar förslagsvis 5 kr/mil.

Evenemangen är gratis om inget annat anges!

Träd och historia – välkommen på kanalvandring i tre etapper i Kristianstad!

Torsdag 23 augusti kl 12.00 Ta en tur på lunchen längs kanalen i Kristianstad: Känn historiens vingslag från då och nu och lär dig träden längs vattnet! Vi börjar på Lastageplatsen kl.12 och slutar vid Lagmansgatan kl. 12.40. **Samling** i hörnan Lastageplatsen/Ågatan. **Ledare** Karin Bergendal, tel 0738-003 667

Torsdag 13 september kl 12.00

Denna gång börjar vi kl.12 i korsningen Södra Kaserngatan/Kanalgatan och slutar norr om Sommarro kl.12.40.

Samling vid kanalbron på Södra Kaserngatan. **Ledare** Karin Bergendal, tel 0738-003 667

Torsdag 27 september kl 12.00

Denna gång börjar vi kl.12 där Tredalagatan korsar Kanalgatan, går norr om Utanverken och slutar på Norreport kl.12.40. **Samling** kl.12.00 vid kanalbron på Tredalagatan.

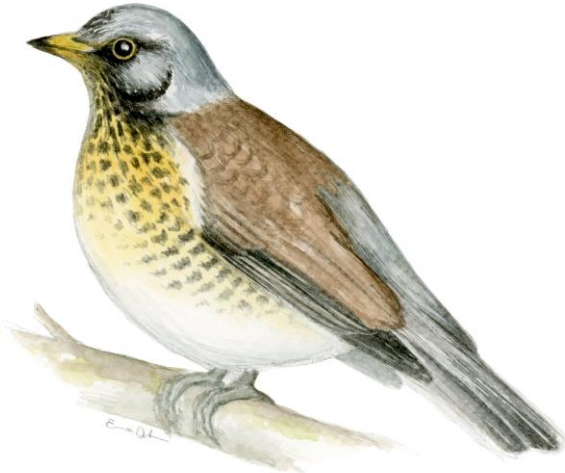
Ledare Karin Bergendal, tel 0738-003 667

Lördag 25 augusti kl 07.30 Sensommarfåglar längs Edenrydskusten

Tillsammans med fågelklubbens ordförande Nils Waldemarsson gör vi en tur längs Edenrydskusten. Samling Maxi:s parkering, Bromölla kl 07.30 – med möjligheter till samåkning från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 07.00. Samarrangemang med NÖ Skånes Fågelklubb och Studieförbundet.

Kontakt: Evert Valfridsson tel 070-602 3045

Söndag 26 augusti kl. 14.00 Akvarellmålning i Torsebro. Tillsammans med Emma Andersson får vi prova på att måla med akvarell. Material finns på plats. Har man eget material får man gärna ta med det (färger, papper, penslar etc.). Temat är *Fåglar och Växter*.

Max 8 personer. Anmälan görs på mailadress: emma.greenfoxart@gmail.com

Plats: Torsebrovägen 305

Kontakt: Emma Andersson tel 0730-857100

Torsdag 30 augusti kl 18.00 Trädvandring i Tivoliparken med

Tivoliparkens trädgrupp. Samling vid naturumbron på Tivolisidan.

Kontakt: Kenth Ljungberg tel. 070-898 1919

Floravårdsgruppen träffas tisdagar, jämna veckor, under de kallare årstiderna, och varje tisdag under sommaren.

Kontakt: Kenth Ljungberg tel. 070-898 19 19 eller Kjell-Arne Olsson 073-745 49 94

Tisdag 4 september kl. 18.00 Segesholmsån, ett av Österlens sköna vattendrag. I samarbete med Leaderprojektet Österlens sköna vattendrag organiserar vi en inspirationskväll med tema vatten – från källa till hav. Fokus denna kväll ligger på Segesholmsån. Vill du veta mer om hur vattendragen mår, hur vattenråden jobbar och vad projektet syftar till? **Lokal:** Degeberga bibliotek. Vi bjuder på fika! **Kontakt:** Kenth Ljungberg tel. 070- 898 1919 eller Mikael Ulvholt tel. 070-852 1276

Onsdag 5 september kl. 18.00-20 Politikerutfrågning inför valet

Vi frågar ut våra lokala politiker om miljö- och klimatfrågor. Samarrangemang med Framtidsveckan Kristianstad.

Lokal: Östermalmskyrkan, Lasarettboulevarden 6, Kristianstad

Kontakt: Christer Neideman tel 044-212959 eller 076-77 66 106

Lördag 8 september kl 10-16 Bokbord på bokfestivalen tillsammans med Studieförbundet. **Kontakt:** Kenth Ljungberg tel. 070-898 1919 eller Barbro Ahlner 076-844 5527

Lördag 8 september kl. 10.00 Geologins dag Vi letar fossil i kalkbrotten i Ullstorp och Ignaberga tillsammans med Elisabeth Einarsson, paleontolog och dinosaurieexpert vid Högskolan Kristianstad.

Samåkning från naturum Kristianstad kl 10.00

Kontakt: Christer Neideman tel 044-212959 eller 076-77 66 106

Mossintresserad? Kolla här!

Det finns goda möjligheter att lära sig mer om mossor. Nu pågår Projekt Skånes mossor (Lunds Botaniska Förening) – med mål att inventera och folkbilda. Du är med andra ord mycket välkommen – det som behövs är intresset. Bästa sätt att få inblick är att delta, antingen över dagen eller hela veckan, i det årliga inventeringslägret. Det brukar ske i slutet på september, håll utkik på LBF's hemsida.

Anmäl intresse till: rune.s.jakobsen@gmail.com

Torsdag 13 september kl 20.00 Vi lyssnar efter kronhjortsbröl i Sydskåne. Det är spännande att höra de brunstande kronhjortarna stämma upp sina avgrundsvrål för att utmana sina rivaler i kampen om hindarna. En kylig kväll, dimmor, en svag nymåne, vindstilla och man blir förflyttad tillbaka till urtiden! Ledare: Ingemar Jönsson, Tomelilla. Samarrangemang med Naturskyddsföreningen i Tomelilla.

Samling: Brandstationen i Högestad (nära slottet) eller samåkning från naturum Kristianstad kl 19.00

Kontakt: Kenth Ljungberg tel. 070-898 1919

Framtidsveckan 2018 17-23 september

Tisdag 18 september kl 12.15-13 Lunchföredrag: ”Miljöbarometern och miljöstrategiskt arbete i kommunen” Selina Malik, miljöstrateg i Kristianstads kommun berättar om miljötillståndet i Kristianstad och hur kommunen arbetar miljöstrategiskt för en hållbar utveckling.

Lokal: Regionmuseets hörsal

Kontakt: Christer Neideman tel 044-212959 eller 076-77 66 106

Tisdag 18 sep kl 14.00 Mer om klimatet. Bo Olsson berättar om klimatriktsdagen och vi ser delar av Al Gores film ”En obekvämlig uppföljare”.

Tisdag 18 september kl 18.30 Läkemedel och antibiotika i Skånes vattendrag, sjöar och hav, vad kan vi göra åt det? Föredrag av Erland Björklund forskare i miljövetenskap och professor i analytisk kemi vid Högskolan Kristianstad om läkemedelsutsläpp i vattnet och hur man renar avloppsvatten från läkemedel och liknande föroreningar.

Lokal: Regionmuseets hörsal

Kontakt: Christer Neideman tel 044-212959 eller 076-77 66 106

Torsdag 20 september kl 12.15-13 Lunchföredrag av Sandra Persson, koordinator för Samverkan för Hanöbukten: ”**Agenda 2030 och en hälsosam Hanöbuktsregion**” Hur kan en långsiktigt hållbar Hanöbuktsregion utvecklas? Följ med oss på en framtidsresa längs med bukten och arbetet med att stötta lokala initiativ, arbeta proaktivt med risker och vända miljöproblem till nya jobbomöjligheter. **Lokal:** naturum Vattenriket

Kontakt: Christer Neideman tel 044-212959 eller 076-77 66 106

Söndag 23 september kl 10.00

Svamputflykt till

Bromöllatrakten

Jan-Åke Lönqvist från Olofström
guidar i svamparnas värld.

Samling parkeringen Maxi,
Bromölla (vid återvinningen)

Kontakt: Barbro Ahlner tel
0456-233 85 eller 076-844 5527

Miljövänliga Veckan håller på från 29 september till och med 7

oktober. (v 40) Den rikstäckande kampanjen heter i år "Fixa grejen" och inriktar sig på ett långsiktigt hållbart samhälle, där vi tar vara på det vi har av både prylar och plagg. Följ med på upptakten 25/8 i Lund eller kretsens hemsida (uppdaterad flik från slutet av juli). Vi planerar en pysselkväll med tävling och besök på en återvinning. Intresserad av att hjälpa till med det praktiska?

Kontakt: Handla Miljövänligt-gruppens Karin Bergendal 0738-003 367 eller Rune Jakobsen 0707-287 974

Lördag 6 oktober kl 10.00 Näsums bokskogar

Hur ser det ut i naturreservatet Näsums bokskogar på hösten? Vi vandrar och tittar på träd, mossor och lavar under ledning av Ulla Berglund och Barbro Ahlner. Det blir en del landskapshistoria och kartor. Ta med fika.

Samling vid Maxi Bromölla (återvinningen) kl 10 eller vid parkeringen vid YTAB vid väg 116 i Näsrum 10.15

Kontakt: Barbro Ahlner tel 0456-233 85 eller 076-844 5527

Söndag 14 oktober kl 11.00 (– ca 14) Mossornas dag - Upptäck mossornas värld. Mossor fyller en stor del av synfältet i skogen, men mossa är inte bara mossa. Det finns tusentals olika mossor som glädjer den som bara vill öppna ögonen. Med lupp och fika letar vi efter mångfalden bland mossorna, efter deras vitt skilda miljöer och vi lyssnar till deras berättelser om omgivningen. Vill du med på övriga spontana mossutflykter så anmäl intresse – se texten för ”Mossintresserade”.

Samling vid Bockatorpet, Bockeboda. Glöm inte kängor / stövlar.

Kontakt: Rune Stenholm Jakobsen tel 070-728 7974

Söndag 21 oktober kl 10.00 Vandring vid Verkeån. Vi kommer att gå några kilometer på lederna längs Verkeån och berätta om ån och naturen omkring. Fokus kommer att ligga på vattenfrågor och vattenkvalitet. Vandringen är ett samarbete med Leader-projektet Österlens sköna vattendrag. Höstens ankomst och väder kommer att avgöra vilken sträcka vi går.

Samling: Vägstationen i Brösarp (nära infarten från Ystadvägen)

Kontakt: Kenth Ljungberg tel. 070- 898 1919 eller Mikael Ulvholt tel. 070-852 1276

Tisdag 30 oktober kl 19.00 Föredrag om ätliga växter av Anita Zieme.

Äta ogräs? Kom och lyssna på ett intressant föredrag om ätliga växter. Visste du att det mycket av det som vi kanske oftast benämner som ogräs faktiskt går att äta? Anita berättar om växterna du i de flesta fall har i din närhet och hur du kan använda dem i din matlagning. Smakprov utlovas.

Lokal: Studieförbundet, V Storgatan 51 h

Kontakt: Mikael Ulvholt tel 070-852 1276

Söndag 11 november kl 10.00 Vi tittar på lavar vid Åbjär under ledning av Örjan Fritz. Under ledning av Örjan Fritz från Naturcentrum tittar vi på lavar i Åbjärs naturreservat. Förutom att titta på lavar får vi uppleva den varierande terrängen i Mjöåns bäckravin. Här breder bokskogen ut sig och åns naturvärde anses vara mycket högt. Förutom lavar finns här många sällsynta svampar, mossor och inte minst insekter. Lupp rekommenderas. Har du ingen egen så finns det att låna. **Samling** vid kyrkan i Östra Sönnarslöv

Kontakt: Mikael Ulvholt tel 070-852 1276

Onsdag 26 december kl 10.00 Annandagjulvandring till Ekenabben. Vi njuter av frisk luft och motionerar bort lite av julmaten medan vi tittar på övervintrande fåglar och eventuella blommande växter.

Samling på naturums parkering i Kristianstad.

Kontakt: Christer Neideman tel 044-212959 eller 076-77 66 106

Vi finns på Facebook! Gå gärna med i våra facebookgrupper "Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla" och i "Floravårdsgruppen Kristianstad".

Hämpling

Vår hemsida *Sländan* innehåller nu tusentals foton av ca 1300 arter av växter och djur som finns i våra kommuner!

<http://slandan.mixerdata.com/>

Här visar vi några av naturum Vattenrikets programpunkter under hösten. För mer info se naturums hemsida

<https://vattenriket.kristianstad.se/naturum/program/>

Onsdag 29 augusti kl 13 Malprat vid Kanalhuset

Lördag 8 september kl 14 Fotografen Johan Hammar bjuder på en resa i våra sötvatten

Onsdag 19 september kl 12.15-13 Modeller och noveller- ett samtal om klimatförändringens berättelser mellan forskare och konstnärer.

Lördag 22 september kl 14 Ett hem med omtanke

Lördag 13 oktober kl 14 Grodperspektiv- fakta, folketro och figurer

Måndag 19 november Biosfärkonferens kl 9-17

Vandringar på Linnérundan med Evert Valfridsson

i samarbete med Studieförbundet och NÖ Skånes Fågelklubb.

Vandringen är ca 6 km och tar ca 3-4 timmar. Glöm inte fika!

Samling vid naturum Vattenrikets parkering.

Datum och tider

Sön 12 aug, ons 15 aug, ons 22 aug, ons 19 sep, ons 26 sep, **kl 8.00**

Ons 3 okt, ons 10 okt, ons 17 okt, ons 24 okt, ons 31 okt, lör 3 nov, lör 10 nov,
kl 9.00

Sön 25 nov, sön 9 dec **kl 10.00**

Kontakt: Evert Valfridsson tel 070-602 3045

evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen

Kristianstad Bromölla

Styrelsen (till mars 2019)

Telefon kvällstid

Ordförande	Christer Neideman	044 - 21 29 59
Vice ordförande	Rune Stenholm Jakobsen	070 - 728 79 74
Kassör	Agnetha Björklund	044 - 24 44 68
Sekreterare	Anders Sigfridsson	044 - 24 37 38
Utbildningsledare	Kenth O Ljungberg	070 - 898 19 19
	Mikael Ulvholt	070 - 852 12 76
	Karin Bergendal	0738-003 667
	Barbro Ahlner	076 - 844 5527
	Emma Andersson	0730- 857100
	Kristian Gärdssborn	070 - 977 26 64

Valberedning:

John Nordkvist tel. 070-594 71 91,

Anita Nilsson 070-829 42 77

Medlemsavgiften 2018 är för fullbetalande medlemmar 295 kr eller 24 kr/månad via autogiro. **Familjemedlemsavgift** (för hela familjen) **är 365 kr** eller 30 kr i månaden via autogiro. **Ungdomsmedlemskap** – om du är yngre än 26 år är **195 kr** eller 16 kr i månaden via autogiro. Nya medlemmar betalar avgiften till Svenska Naturskyddsföreningen PG 90 19 09 – 2
Ange Naturskyddsföreningen i Kristianstad som lokalförening.

Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla

Segrells väg 11, 291 94 Kristianstad

Hemsida: <http://kristianstad.naturskyddsforeningen.se>

Bankgiro: 5720-4299 Organisationsnummer: 838201-4119

Alla våra programpunkter arrangeras i samarbete med Studieförbundet.

Naturskyddsföreningen

Kristianstad Bromölla

Sammanfattning av höstprogrammet 2018:

Torsdagar 23/8, 13/9, 27/9 kl 12	Lunchvandringar vid kanalen
Lördag 25 aug kl 07.30	Fåglar vid Edenrydskusten
Söndag 26 aug kl 14.00	Akvarellmålning i Torsebro
Torsdag 30 aug kl 18.00	Trädvandring i Tivoliparken
Tisdag 4 sept kl. 18.00	Segesholmsån
Onsdag 5 sept kl. 18.00	Politikerutfrågning
Lördag 8 sept kl 10-16	Bokbord
Lördag 8 sept kl. 10.00	Geologins dag
Torsdag 13 sept kl 20.00	Vi lyssnar efter kronhjortsbröl
Tisdag 18 sept kl 12.15-13	Lunchföredrag om miljö
Tisdag 18 sept kl 18.30	Föredrag om läkemedel i vatten
Torsdag 20 sept kl 12.15-13	Lunchföredrag om Hanöbukten
Söndag 23 sept kl 10.00	Svamputflykt till Bromöllatrakten
Lördag 6 okt kl 10.00	Näsums bokskogar
Söndag 14 okt kl 11.00	Mossornas dag
Söndag 21 okt kl 10.00	Vandring vid Verkeån
Tisdag 30 okt kl 19.00	Föredrag om ätliga växter
Söndag 11 nov kl 10.00	Vi tittar på lavar vid Åbjär
Onsdag 26 dec kl 10.00	Annandagjulvandring till Ekenabben

Foton: Christer Neideman

Akvareller: Emma Andersson